

FEHÉRVÁRIAK AZ IRKUTZKI FOGOLYTÁBORBAN.

Előfizetési árak

Helyben.		Vidéken.	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

Telefon 200.

-gyes szám: hétköznap 2 f. Vasárnap 4 f.

Felelős szerkesztő és lapfőlapdos: Baranyai Lajos.

FIGYELMES

pillantással nézzük hónapok óta a német nemzetnek háborús, gazdasági szabályozódását s azt kell mondanunk, hogy az övé szebb is, jobb is mint a miénk. Ott is meghatározták a kenyérmagvak árát, nálunk is. Ott is rekviráltak, nálunk is. Ott is be kell vallani a gabona- és lisztkészleteket, nálunk is. Ott is háborús kenyeret sütnék nálunk is; ott is megszorították a porciókat, — no ezt még nálunk csak próbálgatják. Tehát egyformán rendelkezett a két nagybíródalom, mind jó szomszédokhoz és hűséges fegyvertársakhoz illik, de az eredmény nem egyforma. Ott a termelők nem bizalmatlankodtak az állammal szemben, mint nálunk; ott nem fejlődött ki nagyarányú gabona- és lisztuzsora, mint nálunk; ott kevéssé takarítják a lisztet minden konyhán, hogy tovább tartson, nem úgy, mint nálunk; ott gyomrán is spórol mindenki a nemzet részére, nem úgy, mint nálunk. Mikor a kormány ott meghozta, hogy minden embernek hetenként csak két kiló kenyér jár és a szétosztás munkáját a hatóság kezébe vette, ment a dolog, mint a karikacsapás, minálunk meg különösen a fővárosban, mindenki kapkod fűhöz, fához; hatóság, termelő és fogyasztó kölcsönösen szidják egymást, van sok szőszaporítás, pontosság ellenben nincs. Miért?

A háború gazdasági rendcsinálásának nagy munkáját az emberek községi, városi, megyei, állami közigazgatástól várják. Igazuk van. Az állam óriási szervezete nemcsak arra való, hogy békeben elrubrikázzon bennünket bölcsőtől a sírig, hanem arra is, hogy ne-

héz időkben megmutassa, mit tud. Nem lehet nehéz és áldozatos időkben gyorsan és jól rendezni az olyan nemzet dolgait, amely szívvél, lélekkel egyet nem ért az állammal, amely idegenkedik, bizalmatlan, makacs és önféjű.

Nem keressük, századok szerencsétlen történelmi hagyományá-e, vagy csak évtizedek bűnös mulasztása-e, tény az, hogy a magyar nép nem szereti a magyar államot, nem tekinti magáénak ezt a nagy szervezetet, nem szereti a közigazgatást, nincs bizalommal az urak iránt. Az állam maga is tudja ezt, aminek ékes bizonyítékai voltak a február 28-ra kiadott lisztbevallási lapok. E lapra fönt, mindjárt a cím alatt öreg betűkkel azt nyomtatták, hogy a bevallott lisztmennyiség semmi esetre sem fog adóalapul szolgálni, mert tudja a hatóság, hogy a magyar bizalmatlan s az urak dolgában mindjárt valami adó-huncutságot szimatol. S biztosra vesszük, hogy igen sok ember csak azért nem vallotta be lelke szerint, mennyi lisztje van, hanem bementa felé, vagy harmadát s most titokban boldogan dörzsöli a kezeit, mert hogy sikerült neki az államot falhoz állítani.

Igy aztán persze, hogy nem lehet rendbeszedni az ország élelmezésének lehetőségeit és gondjait, nem lehet utját állani sem pazarlásnak, sem szűkölködésnek.

Nem jól van ez így. Több állampolgári öntudatot kérünk mindenkitől. A háború ezt feltétlenül megkívánja.

Fehérváriak az irkutzki fogolytáborban.

Magyar katonának nagyon szomorú sors a hadifogság. Hisz messze idegenbe kerül, hol nyelvét nem értik, szomorúságát talán kinevetik, hisz messze, elszakadt a magyar hazától az édes szülőföldtől, a családi tűzhelytől. Talán jól is bánnak vele, talán nincs is oka panasza, mégis nehéz lehet az önkéntelen fogság, mert elfogja szívüket a kedves hazai rög után való vágyódás, az aggodalom az otthoniakért, kik talán régen elsiratták, meggyászolták azt, ki messze idegenben is mindig csak reájuk gondol. — A hadiszerecsere forgandó, a háború istenasszonya bizony szeszélyes, így a legvitézesebb katonával is megeshetik, hogy hadifogoly lesz. S ilyenkor aztán hónapszámra elmarad az a piros tábori levélke, s követi ezt az aggodalom, a bánat, a szomorúság. S ha aztán egy nagyutat megjárt levél köszönt be a házba attól, kit halottnak hittek, elszlik a bánat felhője, mert akit sokszor megsirattak, bár szomorú hadifogságban van, de mégis él.

A 69-es vitézek közül is többen jutottak fogságba. Az oroszok nagy messze, Irkutzkba szállítottak el őket, hol a várostól 7 kilométernyire fekvő barakkban táboroznak. A foglyok közül Jankovics Mihály, a Hindenburg-erzed 13. századának gyalogosa legutóbb két levelet is írt a feleségének, melyben írja, hogy az oroszok elég jó bánásmódban részesítik a foglyokat. A barakkokat ugyan állandóan fűtik, de az abnormálisan nagy hideghez mégis nehezen tud hozzászokni a magyar temperamentum. Irkutzkban többen vannak magyarok, sőt egy csomó fehérvári is van a foglyok között, kik részint a 69-esekből, részint a 17-esekből valók. A 69-esekből ott vannak fogságban: Kenessey hadnagy, Tülinger József kőmives, Peresztegi Nagy István, Futovágner, Pintér és a szülőhelyi Peresztegi és Kocsis. A 17-esek közül ott vannak Koszorus és Márton; az

utóbbi bevonulás előtt a Héritz péknél volt alkalmazásban. Leközöltük e neveket, hisz nem tudjuk, nem okozunk-e ezzel sokaknak örömet, sőt itt adjuk az irkutzki fogolytábor címét is, hátha szüksége lehet reá valakinek: Michael Jankovich, Kriegsgefangenschaft, Irkutzk, Russland Baracke Nro 20.

A mi ellenségeink.

— Angolok és franciák. —

Egy temesvári hírlopri kollégánk írja az alábbi sorokat, aki jelenleg mint beteg harcos az egyik helybeli hadikórházban fekszik.

A háború előtt az volt a helyzet, hogy mi, szegény epigon magyarok haszavagódtunk minden olyan dolog előtt, ami angol vagy francia volt. Az angol a gentlemenlike a francia pedig az európai ragyogó inkarnációját jelentette előttünk. A felületes műveltségű franciára — egy félig csodálkozó, félig irigy mosollyal az ajkunkon — azt mondtuk: jaj beh kedves, beh sikkes: hiába francia. A durva, a kiméletlen angol pedig csodáltuk és tiszteltük épen a durvasága és kiméletlensége miatt. Azt szoktuk hajtogatni: uram Istenem, angol, hát teheti.

Ez volt a helyzet a háború előtt. A háború azután megmutatta, mire képes az európai és a kifogástalannak gondolt gentleman. A háborús fellobbanások mágiatűzénél beleláltunk ennek a két népnek lelkébe, lelkének legsötétebb rejtekébe, ahonnan bőgve, dühtől tajtékozva törtek elő az eddig féken tartott, gonosz és rut indulatok.

Megvallom — és tesszem ezt minden öntetszelgés nélkül — hogy nekem már jóval a háború kitörése előtt gyanú volt az angol és a francia, ugys mint az európai műveltség tiszteletét és csodálatot parancsoló inkarnációja, ugys mint a férfias viselkedés és egyetemes műveltség képviselője. Gyanú volt és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert alkalmam volt az angolokat és franciákat megismerni, több évi érintkezés alapján.

Nem akarok sem a francia, sem az angol lélek boncolgatásába elmerülni, csak egy-két jellemző sa-

SÖVEGJARTO vaszonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes zsinór barchetból szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lepedő, abrosz, törülköző stb.

olcsó szabott árak mellett.

dást visszavertünk. 2000 orosz fogoly jutott itt a németek kezébe. — A nyugati harctéren nem fordult elő jelentősebb esemény. — A tengeri harcok német elődöztása van. Elpusztult a hős Dresden cirkáló. Egy német jelentés szerint az angolok eddig 171 hajót vesztettek a háborúban. — A Dardanelláknál egyenlőre minden csendes.

— Szent József ünnepe a szeminárium templomban. Szent József ünnepén és nyolcada alatt a szeminárium templomban, az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: 18-án (csütörtökön) d. u. 5 órakor ünnepélyesvecsérnye, 19-én (pénteken) fél 10 órakor szentbeszéd, 10 órakor nagymise, d. u. 5 órakor ünnepélyesvecsérnye. Az egész nyolcad alatt reggel 7 órakor orgonás szt. mise és d. u. 5 órakor litánia. Az ünnepi beszédet Aradi Ignác, a Szent György-kórház lelkésze fogja tartani.

— Hőseink. A király Kovácsy Kálmán 10. huszárezredbeli főhadnagyot az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes katonai érdemkeresztmel tüntette ki.

— Nász a harctéren. A világháború szörnyűségei mellett meg-megjelenik a romantika, az élet fűszere. Minduntalan hallunk hírt arról, hogy egy küzdő katonánk — egy napot kér kölcsön a hazától, hogy azon a napon egy életre szóló boldogságot szerezzon magának. Ilyen hír jön most a déli harctérről, ahol Hoffmann Frigyes tb. főszolgabíró tüzérhadnagy néz farkasszemet a szerb ellenséggel. Menyasszonya Markó Mária urnó e hó 6-án leutazott az alvidékre s ott egy közeli város templomában két katonatiszt tanuskodása mellett s a menyasszony édesanyjának jelenlétében megköltették a házasságot.

— Bankett. Dr. Gulherz Jenő törzsorvos a Deák Ferenc-utcai kórházban Hídeg János ev. tábort lelkész tiszteletére ebédet adott, melyen a kórház tisztái és kórházban ápolat tuduló tisztak vettek részt.

— Korpát kap a város. Dr. Kerekes Lajos h. polgármester tegnap Budapesten járt és ígéretet kapott a miniszteriumban, hogy a város számára megöröklendő gabona korpájából 60 százalékot a város rendelkezésére fogják bocsátani.

— Egy érdekes eszme. Dr. Saára Gyula polgármester a jótékonykodás gyakorlásának érdekes módjával foglalkozik. Ma délelőtt levelet kapott Lyka Döme pázmándi nagybirtokostól, aki hajlandó volna a városnak egy faszobrot ajándékozni, amelybe — miként az Bécsben már meg van — egy korona ellenében a hadbavonultak családjainak javára mindenki beverhet egy szegőt, melybe a zászlósögek mintájára az illetőnek a neve beles lenne vésvé. A szobor a város valamelyik forgalmas helyén lenne felállítva. A különös eszme, mivel anyagi akadály nincs, valószínűleg meg is valósul.

— A homokosri szemétdombok veszedelme. A sóstói sorompón túl a ref. temető mellett terül el a Homokosor. Széles, nagy kanyarulatban épültek itt a házak, előttük tágas tersek, dímbek-dombok, gördők, különféle halmazok, költői összevisszaságban. Ez a hely igen fontos tényező Székeshérvár életében, itt van az egyik személerakodó hely. Ide is kerülnek az összetört tárgydarabok, rongyos, elhasznált cipők, uraságoktól levett, elnyújt ruhadarabok, divatból kiment keménykalapok; tarka egyvelegbe kerülnek egymás mellé nadrágok, cigarettahüvelyek, szobacicaik minden szorgos keze gyűjteménye, szóval sok minden, ami érdekelheti egy homokosri gyermek kíváncsiságát. Ez a kutatási ösztön egész csomó gyermeket vonzott a homokosri szemételepre. Kutatnak, keresgélnek, vájkálnak, halomról halomra, dombról dombra, kupacról-kupacra. Ez a kutatás legutóbb igen szomorú következményekkel járt. Az összehalmozott szemét és piszkok között turkáló gyermekek valami ragadós bőrbetegséget szedtek össze, mely aztán megfertőzött egész családokat, úgy, hogy a Homokosoron egész járvánnyá fajult ez a bőrbetegség. Nagyon helyes dolog, hogy a város valamiképpen igyekszik betölteni a Homokosor gidreit-gödreit, jó lenne azonban, ha arról is gondoskodnék, hogy a kihordott szemét és piszkok dezinficiált állapotban kerüljön ki a Homokosorra. Megfelelő lenne talán mésszel leönteni a szemét-kupacokat és a gyermekeket egyáltalán eltiltani a Homokosor gödrének látogatásától. Felhívjuk erre az illetékes hatóság figyelmét.

— Dugóhúzás vereség. Piringer Márton mőri illetőségű 20 éves pincér, aki 2 hete távozott el özv. Emhecht Gyuláné étterméből, tegnap ismét visszatért helyére, parázs vereséget rendezett. Niksz József pincértársát 30 K ellopásával gyanúsította meg, miért is az, az ucára küllebbítette. Erre Piringer Márton iszonyu haragra lobbanva dugóhúzóval nekiesett Niksz Józsefnek és rajta könnyű testi sértést ejtett. A rendőrség Piringer ellen megindította az eljárást.

— Bedőlő házak. A Szárazréten Lits Ferenc és Szabó Imréné vályogból készült háztala bedől. A rendőrség a bakákat kitépítette a házak lebontását pedig elrendelte.

— Fejermegye központi választmánya f. hó 27 én délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen az országgyűlési képviselőválasztás 1915—16 évi névjegyzékét fogják véglegesen megállapítani.

— Hamis márték a piacon. Peresztegi Nagy András Sörpince-utca 38 sz. alatti lakos ma délelőtt a piacon tejet adott el Goldmann Károlyné Megyeháztér 10 sz. alatti lakosnak. Goldmann Károlyné a tejet keveselle és a rendőrségen feljelentést tett Peresztegi Nagy András ellen. A rendőrség megvizsgálta a mértéket s megállapította, hogy az hamis, mert a félliteres feneke jóval feljebb volt tolvaj. Peresztegi Nagy András szigorú büntetés fogja érni csalafintságáért.

— Rövid hírek.

Letört bimbó. Szimándi Benő és neje született Juhász Margit szomorodott, fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatják, hogy édes kis leánykájuk, egyetlen Margitka f. hó 15. én, életének 1-ső évében az angyalok honába költözött. Drága kis halottjukat tegnap délután helyezték nyugalomra.

Jótékonyág. A Székeshérvári Ker. Bank 60. a Fejermegyei Takarékpénztár 50 s a Székeshérvári Takarékpénztár 40 koronát adott az inasothonban elhelyezett iparostanulók ellátására, melyért hálás köszönetet mond az iparisk. igazgatója.

Halálozás. Lassu Györgyné született Tassy Anna 56 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 19-én lesz délután fél 5 órakor a Palotai utcai halottas házból.

Kanyaró miatt bezárták a mányi iskolát.

Adomány. Özv. Semsey Gézáé 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a Káptalani kórházak céljaira.

Deszkalopás. Fröschl építési vállalatától a barakk építésénél ujabban egy vagon deszkát loptak el.

Rendőri hír. Denyár István a mai heti piacon Rakoszentmihályra vásárolt tojást, tejfölt, turót stb. A rendőrség megindította az eljárást.

Felvágtak. Sajtok nagy választékban. Borok, pezsgők, rumok és likőrök; cukorkák, teasütemény. Müncheni Szalvator sör. Pénteken balatoni süllő Gebauer Testvéreknél, Kossuth-utca. Telefon 340.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbknak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált méllapsztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűcs Róbert, Magyar Korona, gyógyszertárban Székeshérvár Városházánál.

FIUMEI kávébehozatal SZÉKESFÉHÉRVÁR :: (BARÁTOK EPÜLETE) :: Pörkölt kávékeverékei utólrághetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

Szerkesztői üzenet.

Helyben. Tördelési hiba. Így van helyesen:

„Milyen rettenetesek, égetők azok a sebek, melyekre nem hull gyógyító balszámként annak a Csodálatosnak a vére, akit én nekem nem is szabad megneveznem, mert ő oly jó, én pedig végtelenül gonosz!”

APRÓHIRDETÉSEK.

10.000 koronával rendelkező képzet gazdász elfogadja 400—500 holdas gazdaság önálló vezetését. Kivánatra a pénz befektetésre adja. Cim a kiadóban.

Balatonvidéki, kitűnő zamatu, 1914. évi saját termésű boromra 50 literen felül megrendeléseket elfogadok. Literje 68 fillér. Lambert Vilmos, Deák Ferenc-utca 1. d.

150 hold körüli földterület keresetnek azonnali átvétellel. Ügynökök díjaztatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó ház. Homokosor 33. szám alatti, volt Polyák-féle ház, szabadkézből eladó. Tudakozódni dr. Holly Géza ügyvédi irodájában lehet. (Kossuth-utca 8. sz.)

Ügyes varrónok és jobb házból való tanulók felvételnek Varga István női divattermébe Jókai-u. 20.

Egy jó karban levő házhoz adódivány jutányos áron eladó. Palotai-utca 31. Bejárat Sas-utca sarkán. Veres Frigyesnél, Grünfeld ház.

Szerdán és csütörtökön
március hó 17 és 18-án:

Bűnös
ember
vére

vagy a szenzációs műtét.

Az orvosi tudomány diadala.

Grandiózus dráma 3 részben.

SZEMÉLYEK:

Markenson törvényesnök: Paul Vegener.
Felesége: Rosa Vohlgemut.
Leánya: Maria Möller.
Moran professzor Rudolf Blümer.
Pfeiffer doctor: Emil Albes.
Lothi egy jász-leánya: Lidia Salmónova.
Jack: ..

Rendes helyáradak

Naponta 2 előadás

este 6 és 9 órakor.